

Modül (öneri) No	340
Öğrenme Alanı (Temel konu)	Hastalık
Modül (Alt konu)	Hastalıklara Nasıl Yaklaşmalıyız?
Amaçlar	Hastalıkları hakiki ve vehmi olarak sınıflandırır, Birçok hastalığın ortaya çıkış nedenlerini teşhis eder, Hastalığa yol açan merak, vehim gibi psikolojik durumlarla nasıl başa çıkılabileceğini öğrenir.
Süre	40 dk.
Seviye	Seviye-1
Yöntem ve Teknik-Etkinlik	➤ Hikâye Yazma Etkinliği ➤ Düşün-Eşleş-Paylaş Etkinliği ➤ Slogan Yazma
Materyal ve Teknoloji	Kâğıt, Kalem
İşleniş/Öğrenme-öğretme süreci	Hikâye Yazma Etkinliği ➤ Sınıf 3-4 kişilik gruplara ayrılır. ➤ Gruplara “Hastalık”, “Hakiki Hastalık”, “vehmî hastalık”, “merak”, “sû-i istimal”, “israf”, “defahat”, “dikkatsizlik”, “vehim” kavramları verilir. ➤ Gruplardan açıklanan kavramlardan bazılarını kullanarak bir hikâye yazmaları istenir. ➤ Hikayeleri grup temsilcileri tahtada okur. Düşün-Eşleş-Paylaş Etkinliği ➤ Öğrencilere Hastalıklara Nasıl Yaklaşmalıyız konusunu içeren risale metni verilir. ➤ “Merak ve vehim hastaya maddi ve manevi yönden nasıl daha çok zarar verir?” ➤ Verilen konu üzerinde öğrenciler 4-5 dakika bireysel olarak düşünür. ➤ Bireysel düşünme tamamlanınca öğrenciler 2-3 kişilik gruplar oluşturarak aralarında tartışır. ➤ Grup tartışmaları bitince grup sözcüleri ulaştıkları sonucu sınıfa sunarlar.
Ölçme ve Değerlendirme	Slogan Yazma ➤ Yukarıda yapılan etkinlerden elde edilen çıkarım ve sonuçları kullanarak her bir gruptan slogan yazmaları istenir. ➤ Yazılan sloganlar tüm katılımcılara okunur.

İlişkili metinler

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ¹

İkinci Mesele: Maddî musibetleri büyük gördükçe büyür, küçük gördükçe küçülür. Meselâ gecelerde insanın gözüne bir hayal ilişir. Ona ehemmiyet verdikçe şişer, ehemmiyet verilmezse kaybolur. Hücum eden arılara iliştikçe fazla tehacüm göstermeleri, lâkayt kaldıkça dağılmaları gibi, maddî musibetlere de büyük nazarıyla, ehemmiyetle baktıkça büyür. Merak vasıtasıyla o musibet cesetten geçerek kalpte de kökleşir, bir manevî musibeti dahi netice verir, ona istinad eder, devam eder. Ne vakit o merakı, kazaya rıza ve tevekkül vasıtasıyla izale etse, bir ağacın kökü kesilmesi gibi, maddî musibet hafifleşe hafifleşe, kökü kesilmiş ağaç gibi kurur, gider.

(Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2022, s. 26)

ONUNCU DEVA

Ey lüzumsuz merak eden hasta! Sen hastalığın ağırlığından merak ediyorsun. O merakın senin hastalığını ağırlaştırır. Hastalığın hafifleşmesini istersen, merak etmemeye çalış. Yani, hastalığın faydalarını, sevabını ve çabuk geçeceğini düşün, merakı kaldır, hastalığın kökünü kes.

Evet, merak hastalığı ikileştirir. Maddî hastalığın altında, merak ile manevî bir hastalığı kalbine verir; maddî hastalık ona dayanır, devam eder. Eğer teslimiyetle, rıza ile, hastalığın hikmetini düşünmekle o merak gitse, o maddî hastalığın mühim bir kökü kesilir, hafifleşir, kısmen gider. Hususan evhamla bir dirhem maddî hastalık, bazen merak vasıtasıyla on dirhem kadar büyür. Merak kesilmesiyle, o hastalığın onda dokuzu gider.

Merak, hastalığı ziyade ettiği gibi, hikmet-i İlâhiyeyi itham ve rahmet-i İlâhiyeyi tenkit ve Hâlık-ı Rahîm'inden şekvâ hükmünde olduğu için aks-i maksadıyla tokat yer, hastalığını ziyadeleştirir. Evet, nasıl ki şükür, nimeti ziyadeleştirir; öyle de, şekvâ, hastalığı, musibeti tezyid eder.

Hem merakın kendisi de bir hastalıktır. Onun ilâcı, hastalığın hikmetini bilmektir. Madem hikmetini, faydasını bildin; o merhemi meraka sür, kurtul. Ah yerine oh de; “Vâesefâ” yerine

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ²

Söyle.

(Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2022, s. 332)

¹ Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

² Her hal üzerine Allaha hamd olsun. (Feyzü'l Kadîr, 1: 368, hadis no: 662.)

YİRMİNCİ DEVA

Ey derdine derman arayan hasta! Hastalık iki kısımdır: Bir kısmı hakikî, bir kısmı vehmîdir. Hakikî kısmı ise, Şâfi-i Hakîm-i Zülcelâl, küre-i arz olan eczahane-i kübrasında, her derde bir deva istif etmiş. O devalar ise dertleri isterler. Her derde bir derman halk etmiştir. Tedavi için ilâçları almak, istimal etmek meşrudur; fakat tesiri ve şifayı Cenab-ı Hak'tan bilmek gerektir. Dermanı O verdiği gibi, şifayı da O veriyor.

Hâzık, mütedeyyin hekimlerin tavsiyelerini tutmak, ehemmiyetli bir ilâçtır. Çünkü ekser hastalıklar sû-i istimalâtan, perhizsizlikten ve israftan ve hatiattan ve sefahetten ve dikkatsizlikten geliyor. Mütedeyyin hekim, elbette meşru bir dairede nasihat eder ve vesâyâda bulunur. Sû-i istimalâtan, israfattan men eder, teselli verir. Hasta o vesâyâ ve o teselliye itimad edip hastalığı hafifleşir; sıkıntı yerinde bir ferahlık verir.

Amma vehmî hastalık kısmı ise, onun en müessir ilâcı, ehemmiyet vermemektir. Ehemmiyet verdikçe o büyür, şişer. Ehemmiyet vermezse küçülür, dağılır. Nasıl ki arılara iliştikçe insanın başına üşüşürler; aldırılmazsan dağılır. Hem karanlıkta gözüne sallanan bir ipten gelen bir hayale ehemmiyet verdikçe büyür, hatta bazen onu divane gibi kaçıır. Ehemmiyet vermezse, adi bir ipin yılan olmadığını görür, başındaki telâşına güler.

Bu vehmî hastalık çok devam etse, hakikate inkılâb eder. Vehham ve asabî insanlarda fenâ bir hastalıktır; habbeyi kubbe yapar, kuvve-i maneviyesi kırılır. Hususan merhametsiz yarım hekimlere veyahut insafsız doktorlara rast gelse, evhamını daha ziyade tahrik eder. Zengin ise malı gider; yoksa ya aklı gider veya sıhhati gider.

(Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2022, s. 341)

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ³
وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ⁴

³ Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Sen herşeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın (Bakara Suresi: 32.)

⁴ Duaları şu sözlerle sona erer: “Ezelden ebede kadar her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, Âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur” (Yunus Suresi: 10.)